

Statsforvalteren i Innlandet

Høring

Utredning av endringer i vernebestemmelser for området
Spranget i Rondane

Frydalen landskapsvernområde og Rondane nasjonalpark
i Sel kommune

Statsforvalteren i Innlandet, februar 2026

1. INNLEDNING OG BAKGRUNN	3
Innledning.....	3
Bakgrunn.....	3
Tilgrensende prosesser	4
Forholdet til utredningsinstruksen ved endring av verneområder	5
Aktuelt område og verneverdier	5
Verneverdier	5
Hjemmelsgrunnlag.....	7
Saksbehandling.....	9
Videre framdriftsplan	9
2. BRUKERINTERESSER OG KONSEKVENSER AV ALTERNATIVENE	10
2.1. Landbruk	10
2.2. Friluftsliv	11
2.3. Rondvassbu.....	14
2.4. Drift og vedlikehold av Tjønnbakkvegen	15
2.5 Bygninger og anlegg.....	15
2.6. Andre forhold	15
2.7. Vurdering etter naturmangfoldloven	16
3. INNSPILL TIL MELDING OM OPPSTART	18
4. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER.....	22
Forvaltning.....	22
Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser	22
5. FORSLAG TIL FORSKRIFTESENDRINGER	23
Alternativ 1	24
Alternativ 2	25
6. KILDER.....	26
7. VEDLEGG.....	26
Vedlegg 1. Forslag til vernekart	26
Vedlegg 2. Dagens verneforskrifter	26
Vedlegg 3. Høringsuttalelser samlet.....	26

1. INNLEDNING OG BAKGRUNN

Innledning

Med bakgrunn i «Tiltaksplan for Rondane villreinområde» ga Klima- og miljødepartementet den 6. november 2025 oppdrag til Miljødirektoratet om å utrede og gjennomføre høring på endrede vernebestemmelser i området Tjønnbakken-Spranget-Rondvassbu, i Rondane nasjonalpark (NP) og Frydalen landskapsområde (LVO). Spranget, også kalt Spranghaugen, i Frydalen landskapsverområde er en sommeråpen parkeringsplass. Det er i oppdraget forutsatt at de ulike alternativene skal gi mulighet for regulering av allmenn motorferdsel på Tjønnbakkvegen fra Reinsbommen og inn til Spranget, samt mulighet for å regulere annen ferdsel på vegstrekningen fra Reinsbommen og inn til Rondvassbu.

Statsforvalteren i Innlandet er i brev fra Miljødirektoratet datert 25. november 2025 gitt i oppdrag å utrede to alternativer for endring av vernebestemmelser og verneform:

- **Alternativ 1** innebærer at deler av Frydalen LVO endrer verneform og inkluderes som en del av Rondane nasjonalpark. Det gjøres endringer i forskriften for Rondane nasjonalpark og for Frydalen LVO.
- **Alternativ 2** innebærer en forskriftsendring for Frydalen LVO og opprettelse av biotopvernområde etter naturmangfoldlovens § 38 med formål villrein innenfor hele landskapsvernområdet. Alternativet innebærer videre forskriftsendringer innenfor Rondane nasjonalpark.

For begge alternativer skal Statsforvalteren utrede forbud mot allmenn motorferdsel fra Reinsbommen og inn til Rondvassbu, regulering av annen ferdsel, f.eks. sykling, på strekningen fra Reinsbommen og inn til Spranget, samt forbud mot sykling fra Spranget og inn til Rondvassbu. Utredningen skal gjennomføres etter naturmangfoldlovens kapittel V.

Opprettelse av biotopvern med formål villrein innenfor hele Frydalen LVO gir mulighet for sterkere beskyttelse av villrein i forskriften. Ved alternativ 2 burde det derfor vært lagt opp til en større revisjon av forskriften for Frydalen LVO. Dette ligger imidlertid utenfor oppdraget og tidsrammen Statsforvalteren har fått, og det er derfor kun ferdselsregulering i området Reinsbommen-Spranget som er vurdert for alternativ 2, med unntak av forbud mot kiting og bruk av skiseil, som er foreslått gjeldende for hele landskapsvernområdet.

Statsforvalteren i Innlandet meldte oppstart for utredningsprosessen for de to alternativene i oppstartsmelding av 11. desember 2025. De to alternativene med forskriftsendringer, slik de er beskrevet i kapittel 5, legges med dette ut på høring. **Høringsfristen er 12. april 2026.** Alle som blir berørt av høringsforslaget, og andre med interesser i området, oppfordres til å komme med skriftlige innspill til høringen.

Bakgrunn

Rondane villreinområde har gjennom klassifisering vist seg å ha dårlig tilstand, og det er et mål å bedre denne tilstanden (kvalitetsnorm for villrein, Meld. St. 18 (2023–2024)).

«Tiltaksplan for Rondane villreinområde» ble vedtatt av Klima- og miljødepartementet 19. september 2025. Planen bygger på kvalitetsnormen for villrein og på faglige anbefalinger fra

regionale arbeidsgrupper, og gir en samlet oversikt over tiltak som skal bidra til en levedyktig villreinbestand i Rondane.

I tråd med Meld. St. 18 (2023-2024) er tiltak nr. 47 i tiltaksplanen for Rondane rettet mot å kanalisere ferdsel bort fra villreinens kjerneområder, og ut til randsonene. Spranget er den mest brukte innfallsporten i Rondane. De siste 1,7 kilometerne av veien fra Reinsbommen inn til parkeringsplassen på Spranget, er i dag åpen i perioden fra 15. juni – 1. november jf. verneforskriften for Frydalen LVO. Redusert tilgjengelighet og dermed ferdsel/aktivitet på Spranget er et sentralt tiltak i tiltakspakken for å gjenopprette villreintrekket på vestsiden av Rondane-massivet.

Tiltak nr. 47 omhandler både fjerning av parkeringsplassen på Spranget og utvikling av parkeringstilbudet på Mysusæter, samt regulering av motorferdsel på veien fra Reinsbommen inn til Spranget. Tiltaket har blant annet følgende omtale: "*I tillegg vil departementet gjennomføre en endringsprosess for verneforskriften slik at allmenn motorferdsel på veien fra Tjønnbakken og inn til Spranget forbys. Klima- og miljødepartementet vil også utrede endringer i verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde for å muliggjøre regulering av annen ferdsel på veien, eksempelvis sykling. Dersom regulering av annen ferdsel på veien skal reguleres, må landskapsvernområdet også helt eller delvis bli vernet som et biotopvernområde.*"

Tilgrensende prosesser

Fjerning av parkeringsplassen på Spranget og utviklingen av Mysusæter omfattes ikke av oppdraget som Statsforvalteren i Innlandet har fått, og forhold rundt dette inngår derfor ikke i denne høringen. Det er imidlertid slik at de ulike deloppdragene under tiltak nr. 47 henger tett sammen, og vil ha påvirkning bl.a. på trafikkavvikling og parkeringssituasjonen på Mysusæter allerede fra sesongen 2026. Den planlagte saneringen av parkeringsplassen vil endre inngrepssituasjonen for området. Relevante tilgrensende oppdrag og prosesser er listet opp nedenfor. Innspill knyttet til tilgrensende prosesser vil ikke bli behandlet som en del av denne høringen.

Sanering og restaurering av parkeringsplassen på Spranget:

- Miljødirektoratet fikk den 18. november 2025 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet å utarbeide et forslag til prosess og tidsplan for sanering og restaurering av parkeringsplassen på Spranget.
- Den 21. januar 2026 sendte Miljødirektoratet ut et informasjonsbrev til berørte parter med orientering om saneringsprosessen på Spranget.

Stedsutvikling av Mysusæter, trafikkavvikling og parkering

Oppdragene som Miljødirektoratet og Statsforvalteren i Innlandet har fått, inkluderer ikke stedsutvikling på Mysusæter eller trafikkhåndtering når vegen inn til Spranget stenges. Både Miljødirektoratet og Statsforvalteren ser imidlertid at oppdragene henger tett sammen med det som skjer på Mysusæter, og mener det er viktig å få på plass en plan for trafikkhåndteringen fra Mysusæter og opp til Reinsbommen før sesongen 2026. Dette for å unngå trafikkaos og villparkering.

Klima- og miljødepartementet ga i e-post av 19. januar 2026 tilslutning til at Miljødirektoratet og Statsforvalteren i Innlandet kan gå i dialog med Sel kommune, Sel fjellstyre, Tjønnbakkvegen SA og

Mysusæter Vel om trafikksituasjonen på og rundt Mysusæter. Statsforvalteren i Innlandet har på bakgrunn av dette gjennomført dialogmøte med nevnte parter den 5. februar 2026.

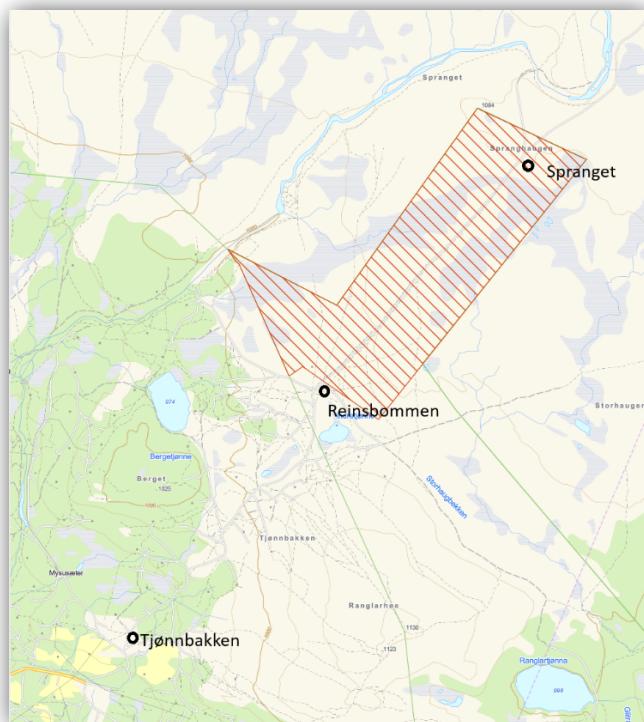
Forholdet til utredningsinstruksen ved endring av verneområder

Utredningsinstruksen skal legge et godt grunnlag for beslutninger om statlige tiltak, deriblant regler og lovendringer. Instruksen gjelder for utarbeiding av beslutningsgrunnlag for statlige tiltak som utføres i eller på oppdrag for statlige forvaltningsorganer. Den foreslåtte endringen er en oppfølging av tiltaksplanen for Rondane villreinområde, og Miljødirektoratet har bedt Statsforvalteren utrede to vernealternativer for området. Vurderinger etter utredningsinstruksen gjøres som en del av verneplanprosessen innenfor de rammer som er gitt i oppdraget.

De foreslåtte endringene i de to alternativene omfattes ikke av kravet til konsekvensutredning, jf. forskrift om konsekvensutredninger av 2017.

Aktuelt område og verneverdier

Det skraverte arealet i figur 1 viser den delen av dagens Frydalen LVO som foreslås innlemmet i Rondane nasjonalpark i alternativ 1. Dette arealet er 1262 dekar og Statskog SF er grunneier.

Figur 1. Det skraverte arealet viser avgrensningen i alternativ 1, og området for ferdselsrestriksjoner i alternativ 2, bortsett fra foreslått forbud for bruk av kite og skiseil, som vil gjelde hele Frydalen LVO.

Med alternativ 2 (opprettelse av biotopvernområde) vil hensynet til villrein bli noe forsterket i hele Frydalen LVO. De foreslåtte ferdselsrestriksjonene for alternativ 2 i denne høringen berører imidlertid kun det skraverte området i figur 1, med unntak av forbud mot bruk av kite og skiseil, som vil gjelde hele landskapsvernområdet. Se vedlagte forslag til vernekart for avgrensning.

Området er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNFR-område, med hensynssone 580- (randområde nasjonalparker/landskapsvernområder).

Vegen fra Reinsbommen og inn til parkeringsplassen på Spranget (Tjønnbakkvegen) er stengt vinterstid. Det går en bussrute inn til Spranget i sommersesongen. Det er Tjønnbakkvegen SA som drifter og vedlikeholder vegen.

Verneverdier

Naturmiljø og landskap

Området fra Reinsbommen til Spranget ligger i lavalpin region, som i Rondane finnes over skoggrensen opp til ca. 1300 m.o.h. Det er ikke registrert spesielle verneverdier knyttet til vegetasjon innenfor dette området, men området inngår landskapsmessig i en helhet i de flatere flypartiene inn

mot Rondanemassivet. Innenfor Frydalen LVO er det verdifulle kulturlandskap, der Øyasetra peker seg ut spesielt. Verneverdiene i området er spesielt knyttet til funksjonen som trekkvei for villrein. Tjønnebakkvegen og parkeringsplassen på Spranget utgjør de største inngrepene i utredningsområdet. Inngrepsstatusen vil bedres betydelig når parkeringsplassen på Spranget er tilbakeført. For utdyping av naturverdiene i Rondane og Frydalen vises det til utkast til forvaltningsplan for Rondane nasjonalpark (2022).

Villrein

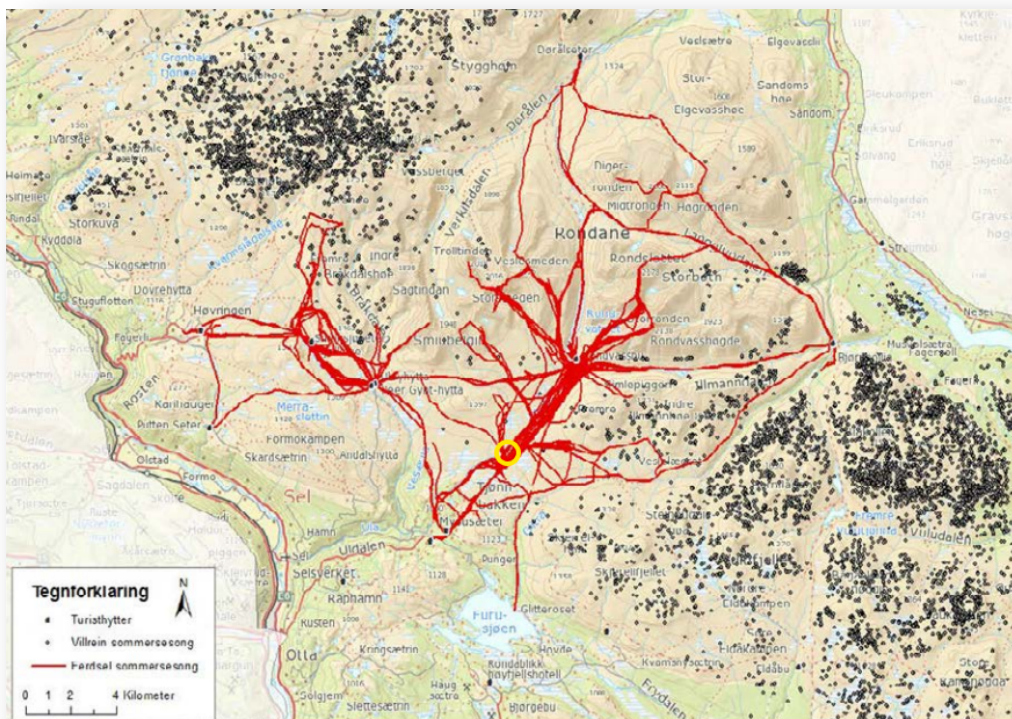
Villreinen i Rondane-Dovre regionen er den genetisk sett mest opprinnelige villreinen i Norge, og har derfor særlig stor bevaringsbiologisk verdi. Villreinen er en del av verneformålet i alle verneområdene i Rondane i dag. Rondane villreinområde er langstrakt og smalt og har trafikkårer for menneskelig ferdsel som krysser fjellområdet på flere steder. De fleste besøkende bruker nettverket av merkete løyper/stier for ski- og fotturisme.

Tidligere trakk reinen nordover vest for Rondane-massivet og sørover igjen øst ved Dørrålen. Trekket på begge sider av Rondane-massivet har så å si opphørt. Dette påvirker hele villreinbestanden i Rondane nord ved at populasjonen nå er delt i to delbestander der begge bestandene har mistet tilgang til viktige funksjonsområder. Sårbarheten for klimatiske hendelser, som nedising av vinterbeiter, har også økt. Fragmenteringen av Rondane Nord skyldes forstyrrelsessoner knyttet til høy ferdsel og vegtrafikk nær nasjonalparkgrensen.

NINA publiserte i 2015 en sluttrapport fra et GPS-merkeprosjekt som pågikk fra 2009–2014. Rapporten viser at Rondane har mye egnet vinterhabitat sammenlignet med andre villreinområder, særlig i Rondane nord og nordlige deler av Rondane sør. Derimot er forekomsten av gode sommerhabitater mer begrenset, med de beste sommerbeitene i midtre og nordlige deler av Rondane sør. Det er ikke påvist tydelig årstidsavhengig arealbruk, og reinsdyrene har relativt små forflytninger innen leveområdet.

Data fra GPS-merkede simler viser at det har oppstått en trekkbarriere på aksen Mysusæter–Spranget–Rondvassbu–Bjørnhollia–Straumbu, som følge av ferdsel og infrastruktur. GPS-registreringene kom først i gang etter at det hadde skjedd endringer i trekket forbi Rondane-massivet. En kartfesting av skutte dyr under reinsjakta i Sel, indikerer at trekket gradvis ble redusert fra rundt år 2000, før det opphørte helt. Studiene viser at ferdsel over 30 personer per dag reduserer krysningsfrekvensen for rein, og ved 220 personer per dag eller mer fungerer stier som barrierer. Det er ikke registrert at GPS-merkede rein har krysset slike stier. Samtidig er det pekt på at det er en viss mulighet for utveksling av rein ved Spranget, særlig under jakta eller vinterstid når ferdselen er lav.

Dagens kunnskap tilsier at dersom Rondane nord skal gå fra rødt til gult nivå etter kvalitetsnormen (fra dårlig til middels kvalitet), krever dette at trekkmulighetene forbi Rondane-massivet bedres vesentlig.

Figur 2. Eksempel på data fra NINA rapport 1013. Persontrafikk målt med GPS fra folk med utgangspunkt i Høvringen, Peer Gynt-hytta og Spranget (gul sirkel) er illustrert med rød strek (n=417 personer) og viser ferdselsmønsteret vedkommende dag, sommeren 2010 og 2011. Villreinplott (sorte prikker) for sommermånedene juli, august, og september (3-timers intervall). Figurer for andre årstider går fram av rapporten.

Hjemmelsgrunnlag

Endringene i verneforskriftene gjennomføres i tråd med bestemmelsene i naturmangfoldloven kapittel V, og §§ 41-43 angir saksbehandlingsreglene. I tillegg til å beskrive verneformål og verneverdier, skal følgene av endringene vernebestemmelser beskrives. En gjennomgang av saksbehandlingen i denne saken er gitt «Saksbehandling» senere i dette kapittelet.

Det er nasjonalpark, landskapsvern og biotopvern som er de aktuelle verneformene i denne høringen. I alternativ 1 vil den delen av Frydalen LVO som ligger i området rundt Reinsbommen - Spranget innlemmes i Rondane nasjonalpark, og ved alternativ 2 vil det opprettes et biotopvern med formål villrein innenfor hele dagens Frydalen LVO. Biotopvern stiller strengere krav til at bestemmelsene i forskriften skal beskytte arten som er grunnlaget for vernet, enn ved et landskapsvernområde.

Nasjonalpark

Vern av et område som nasjonalpark (NP) skjer med hjemmel i naturmangfoldloven § 35, som i første og annet ledd sier følgende: «Som nasjonalpark kan vernes større naturområder som inneholder særegne eller representative økosystemer eller landskap og som er uten tyngre naturinngrep. I nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. Forskriften skal verne landskapet med planter, dyr, geologiske forekomster og kulturminner mot utbygging, anlegg, forurensning og annen aktivitet som kan skade formålet med vernet, og sikre en uforstyrret

opplevelse av naturen. Ferdsel til fots i samsvar med friluftslovens regler er tillatt. Slik ferdsel kan bare begrenses eller forbys i avgrensede områder i en nasjonalpark, og bare dersom det er nødvendig for å bevare planter eller dyr, kulturminner eller geologiske forekomster.»

Vern som nasjonalpark innebærer et relativt strengt områdevern. Formålet er å verne økosystemet og landskapet som en helhet. Forbud mot tekniske inngrep står sentralt og skal håndheves særlig strengt ved eventuelle søknader om dispensasjon. Motorferdsel skal holdes på et minimum. Både organisert ferdsel til fots som kan skade naturmiljøet og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet kan reguleres i en nasjonalpark. I dette verneplanforslaget er det et særlig formål å sikre sterkere styring av motorferdsel og annen ferdsel for å ivareta en viktig del av leveområdet, herunder funksjonsområder og trekkveier for villreinen i Rondane.

Landskapsvern

Vern av et område som landskapsvernområde (LVO) skjer med hjemmel i naturmangfoldloven § 36, som i første og annet ledd sier følgende: *«Som landskapsvernområde kan vernes natur- eller kulturlandskap av økologisk, kulturell eller opplevelsesmessig verdi, eller som er identitetsskapende. Til landskapet regnes også kulturminner som bidrar til landskapets egenart. I et landskapsvernområde må det ikke settes i verk tiltak som alene eller sammen med andre tiltak kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig. Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles innenfor rammen av første punktum. Nye tiltak skal tilpasses landskapet. Det skal legges vekt på den samlede virkning av tiltakene i området. I forskriften kan det gis bestemmelser om hva som alene eller sammen med andre tiltak kan endre landskapets særpreg eller karakter vesentlig, om krav til landskapsmessig tilpassing, og om ferdsel som ikke skjer til fots.»*

Landskapsvern kan også omfatte vern av et helhetlig økosystem, men er en mildere verneform. Kravet til urørthet (fravær av tekniske inngrep) og restriksjonsnivået er ikke like strengt som i en nasjonalpark. Bevaring av helheten i landskapet er viktig. Det er derfor forbud mot inngrep og tiltak som kan endre området sitt særpreg eller karakter vesentlig. Motorferdsel skal fremdeles holdes på et lavt nivå, men det er ikke like strengt som i en nasjonalpark. Ferdsel til fots kan ikke reguleres, men det er hjemmel for å regulere ferdselsformer som ikke skjer til fots dersom disse kan skade formålet med vernet.

Biotopvern

Vern av et område som biotopvernområde (BVO) skjer med hjemmel i naturmangfoldloven § 38, som sier følgende: *«Som biotopvernområde kan vernes et område som har eller kan få særskilt betydning som økologisk funksjonsområde for en eller flere nærmere bestemte arter. Det kan fastsettes forbud mot virksomhet og ferdsel som kan påvirke eller forstyrre arten eller dens livsbetingelser.»* Kravet til urørthet (fravær av tekniske inngrep) er heller ikke her like strengt som i en nasjonalpark. Restriksjonsnivået vil imidlertid være tilpasset verneformålet og kan være strengt.

Saksbehandling

Statsforvalteren i Innlandet mottok oppdraget fra Miljødirektoratet 25. november 2025, med frist for å levere vår tilrådning senest 10. april 2026.

Oppstartsmelding ble sendt ut til direkte berørte parter og tilgrensende eiendommer/interesser den 11. desember 2025, samt lagt ut på Statsforvalterens nettside og annonsert i Gudbrandsdølen Dagingen og Norddalen aviser. I forkant av oppstartsmeldingen gjennomførte Statsforvalteren orienteringsmøter med Sel kommune den 3. desember 2025 og med nasjonalparkstyret for Rondane-Dovre nasjonalpark den 8. desember 2025. I tillegg ble Sel fjellstyre, Statskog SF og Tjønnebakkvegen SA orientert via e-post om oppstart av prosessen, og fikk tilbud om orienteringsmøter før utsending av oppstartsmeldingen. Fristen for å gi innspill til oppstartsmeldingen var 10. januar 2026, og det kom inn 27 innspill.

Den 5. februar 2026 ble det gjennomført møte med Sel kommune, Sel fjellstyre, Tjønnebakkvegen SA, Mysusæter Vel, samt Mysuseter og Kampen beitelag, hvor Miljødirektoratet orienterte om sitt oppdrag for sanering av parkeringsplassen på Spranget, og Statsforvalteren presenterte høringsutkastet for forskriftsendringer. I tillegg ble det innledet dialog om mulige løsninger for trafikkhåndteringen på Mysusæter når parkeringsplassen stenges fra sommeren 2026, og den videre stedsutviklingen på Mysusæter.

I forbindelse med utarbeiding av høringsforslaget har det i tillegg vært løpende dialog med Mysuseter-Kampen beitelag, driverne på Rondvassbu og DNT Oslo og omegn, om bruksinteresser og konsekvenser av endret verneform/vernebestemmelser. Den 6. februar 2026 presenterte Statsforvalteren høringsutkastet for Klima- og miljødepartementet.

Videre framdriftsplan

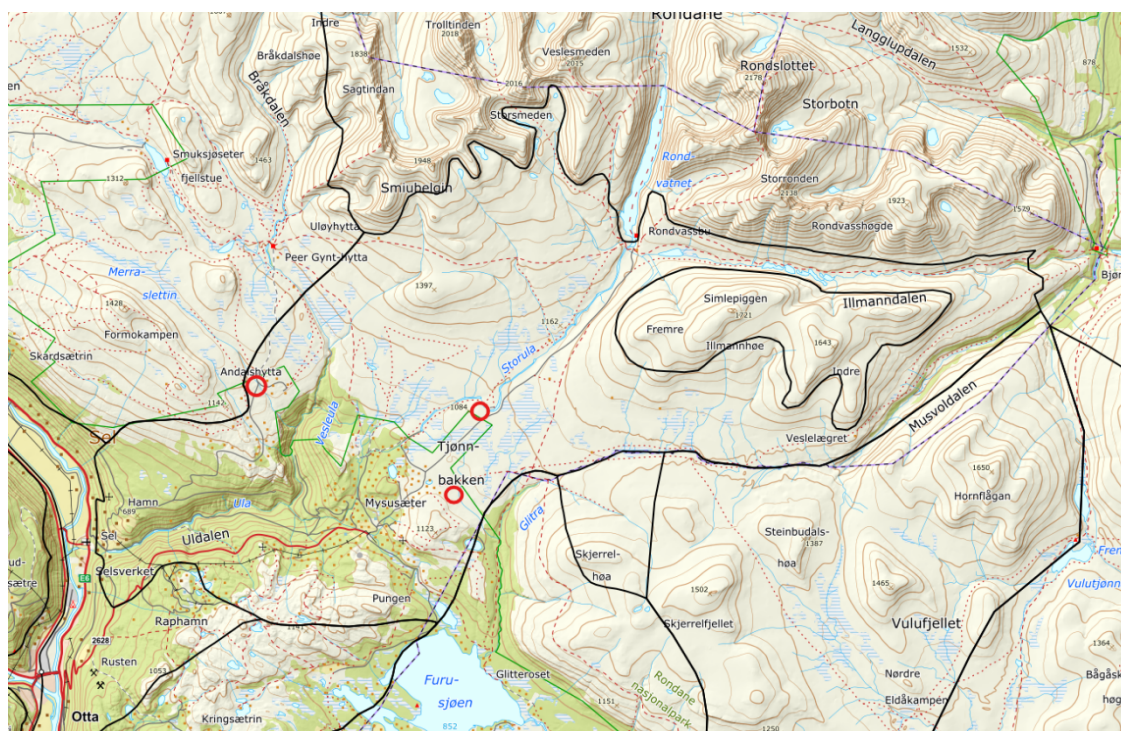
- De to alternativene med forskrifter sendes på høring lokalt og sentralt. Høringsfristen er 10. april 2026. Hovedmålet med høringen er å få fram ytterligere informasjon om ulike brukerinteresser knyttet til området, og hvilke konsekvenser de to alternative forslagene til endret verneform/endrete vernebestemmelser har å si for dem.
- I høringsfasen vil Statsforvalteren gjennomføre møter med berørte parter og interesser etter behov, og vil også invitere til et åpent møte hvor alle interesserte kan få informasjon om, stille spørsmål og gi innspill til høringsforslagene.
- Statsforvalteren i Innlandet sammenstiller og svarer ut høringsinnspillene i sin tilrådning til Miljødirektoratet. Tilråningen sendes Miljødirektoratet så raskt som mulig etter høringsfristen.
- Miljødirektoratet vurderer Statsforvalter sin tilrådning og utarbeider sin tilrådning til Klima- og miljødepartementet.
- Klima- og miljødepartementet samordner tilråningen med andre aktuelle departementer og forbereder saken for behandling i regjeringen.
- Vernevedtak vedtas av Kongen i statsråd gjennom kongelig resolusjon.

2. BRUKERINTERESSER OG KONSEKVENSER AV ALTERNATIVENE

Hovedmålet med forskriftsendringene er å regulere allmenn motorferdsel og annen ferdsel som ikke er ferdsel til fots, i området fra Reinsbommen og inn til Rondvassbu. I det følgende er brukerinteressene som blir berørt av de to alternativene kort beskrevet.

2.1. Landbruk

Landbruksinteressene i området rundt Spranget er knyttet til beitedyr i utmark. Området er en del av Mysuseter – Kampen beitelag sine beiteområder. I beitelaget er det seks besetninger/gardsbruk, og beitelagets grenser fremgår av figur 3. I hele Frydalen LVO er det tre beitelag som har beitedyr; Kvam østside, Sødorp og Kvam, og Østkjølen og Vuludalen beitelag.

Figur 3. Mysuseter og Kampen beitelag har arealer fra Selsverket i vest til Ilmanndalen og Musvoldalen i øst. Sankekveer er markert med rød sirkel.

Fra Kampen seterstul slippes det ca. 150 sau/lam, og fra Mysusæter slippes ca. 500 sau/lam på utmarksbeite (2025). Beiteområdene for sau er i hele området fra Peer Gynt-hytta og hele det flatere fjellområdet østover ved Spranget, inkludert Musvoldalen og Ilmanndalen. Fra Mysusæter slippes i tillegg ca. 75 storfe som i hovedsak beiter i Musvoldalen.

Mysuseter-Kampen beitelag har gjennom sitt høringsinnspill til tiltaksplanen for villrein fremmet behov for:

- Brua over Ula ved Spranget må være åpen for beitedyr i heile beitesesongen (18/6-1/10)
- Tilgang til samle-kveer ved Tjønnbakken (Måsåbuene), Spranget og Grønlibekken må ikke begrenses
- Beitelaget må ha adgang til kjøring på eksisterende veger til Rondvassbu og Bjørnholia; kunne kjøre på vegen for å drive tilsyn og sanking av beitedyr, samt henting av sjuke/skadde dyr. Dersom veger stenges med bom, må beitelaget ha tilgang på nøkler til

bommene. Omfanget av turer med bil for dette formålet er minimum 2 ganger pr uke, men oftere ved rovviltskader og sykdom på dyr.

- Adgang til bruk av drone ved ettersyn og sanking

De samme behovene er framsatt gjennom innspill til oppstart, og i dialog med beitelaget i oppstartsfasen av denne prosessen.

Det er i dag ingen bestemmelser i verneforskriften for Rondane nasjonalpark som gir adgang til bruk av motorkjøretøy i samband med tilsyn med beitedyr på vegen inn til Rondvassbu. Utgangspunktet for tilsyn i denne delen av beiteområdet i dag er derfor Spranget.

Klima- og miljødepartementet skriver i brev av 5. desember 2025 at «*Beiterettshavere vil få unntak fra forbudet mot allmenn motorisert ferdsel på strekningen fra Reinsbommen til Spranget ved utøvelse av oppgaver knyttet til dette*». Det foreslås derfor unntaksbestemmelser knyttet til dette i begge alternativene.

Når det gjelder broen over Ula, så er vedlikehold av anlegg tillatt i dagens bestemmelser. Det foreslås ingen endringer på dette punktet.

Konsekvenser:

- Ingen av høringsalternativene innebærer forskriftsendringer som begrenser beitenæringens adgang til motorferdsel på vegen fra Reinsbommen til Spranget.
- Ingen av høringsalternativene innebærer forskriftsendringer som begrenser beitenæringens adgang til å benytte sankekevea på Spranget.
- Forskriftsendringene i begge høringsalternativer innebærer at det ikke lenger vil være mulig å sykle innover vegen fra Reinsbommen til Rondvassbu.
- Vedlikehold av broen over Ula vil fortsatt være tillatt.
- Ved alternativ 1 vil bruk av drone ikke være tillatt (se kap. 2.6).

2.2. Friluftsliv

Spranget er den mest brukte innfallsporten til Rondane, og utgangspunkt for turer på en rekke 2000-meterstopper. Få andre steder i landet har så enkel tilgjengelighet på topper på over 2000 meter. Ferdselsteller i perioden 1. juli til 1. oktober 2024 (93 dager) viste over 26000 passeringer på veien mellom Spranget og Rondvassbu. Middelverdien var 281 per dag i løpet av perioden. På det meste var det 930 passeringer i løpet av en dag. Mellom 2009-2025 var det mellom 21000 og 33000 passeringer årlig.

Det ble i 2024 også gjort ferdselsteller på broen over Ula ved Spranget (utenfor det skraverte området i figur 1), som registrerte over 7000 passeringer, på det meste ca. 220 passeringer på en dag.

Sykling

Det er mange som sykler inn til Rondvassbu for å forkorte/forenkle denne strekningen. I tillegg til de ca. 6000 turene som driverne av DNT-hytta Rondvassbu har leid ut sykler for per år, er det mange som sykler inn med egne sykler. Elsykkel benyttes også på strekningen inn til Spranget. Omfanget av dette har vi ikke tall på.

Sel kommune har vedtatt en lokal forskrift om forbud mot all sykling på landbruksveg fra «Fløtardammen i Sør-Fron til Per Gynt seterveg». Dette forbudet vil ikke påvirkes av noen av alternativene som velges.

Konsekvenser:

- For begge alternativer vil det bli forbudt å sykle fra Reinsbommen og inn til Rondvassbu.
- Elsykkel anses som motorferdsel innenfor verneområdene, og vil dermed også bli forbudt når motorferdsel forbys på strekningen fra Reinsbommen til Spranget.

Turgåing

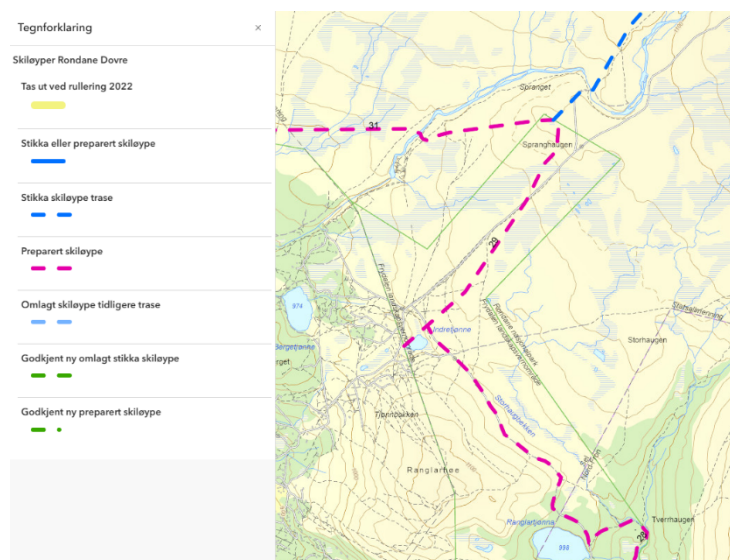
Veien fra Mysusæter via Tjønnbakken – Spranget -Rondvassbu langs veien er en T-merket rute. Fra Reinsbommen går det flere umerkede stier og tråkk nordover mot Storulfossen og nordøstover langs elva Storula.

Konsekvenser:

- Ingen av alternativene innebærer forskriftsendringer som begrenser ferdsel til fots.

Skiløyper

Det går en preparert skiløype fra Mysusæter via Tjønnbakken, på sørsiden av veien og til Spranget (nr. 29). Fra Spranget er den stikket (ikke preppet) videre på nordsiden av Storula og inn til Rondvassbu (nr. 33). Merking av skiløypa er tillatt annonsert fra 10. februar til 2. påskedag i hht. forvaltningsplanen for Rondane nasjonalpark. Stikker kan settes ut to dager før og samles inn senest fire dager etter tillatt annonseringsperiode. Det gis ikke lov til å preparere spor i denne løypa, jf. forvaltningsplanen.

Figur 3. Utdrag fra vedlegg til forvaltningsplan for Rondane nasjonalpark

Det kan gis dispensasjon til motorferdsel på vinterføre for opparbeiding, merking og preparering av løyper, jf. § 3 pkt. 5.3 bokstav d i verneforskrift for Frydalen landskapsvernområdet. I nasjonalparken kan det også gis dispensasjon til preparering av skiløyper, jf. § 3 pkt. 6.3 bokstav b, men traseer, tidspunkt osv. må være nedfelt i forvaltningsplanen.

Konsekvenser:

- Ingen av alternativene innebærer forskriftsendringer som endrer mulighetene for preparering av skiløyper, men ved alternativ 1 kreves forankring i forvaltningsplan for å kunne gi dispensasjon til preparering av skiløyper.

Jakt og fiske

Spranget er i dag utgangspunkt for både jakt og fiske.

I Rondane nasjonalpark er det ikke tillatt med uttransport av felt elg med beltegående elgtrekk. Forvaltningsmyndigheten kan imidlertid gi dispensasjon til transporten, og det kan gis flerårige tillatelser.

I Frydalen landskapsvernområde er det tillatt med motorisert transport av felt elg og hjort under skoggrensen. Annen transport må eventuelt omsøkes.

Konsekvenser:

- Ingen av alternativene innebærer forskriftsendringer som endrer mulighetene for utøvelse av jakt og fiske, men inn- og utmarsj vil kunne bli noe lengre ettersom man må gå fra Tjønnbakken/Mysusæter istedenfor å parkere på Spranget.
- Det foreslås ingen endringer for uttransport av felt hjortevilt i noen av alternativene.

Slipp av hund

I Rondane nasjonalpark er det forbud mot slipp av hund i tiden 1. mars til 20. august (ordinær båndtvang er 1. april - 20. august). Dette vil bli gjeldene for området ved Spranget ved alternativ 1. Ved alternativ 2 bør slipp av hund også reguleres i Frydalen LVO med biotopvernområde av hensyn til villreinen, men dette krever en større utredning av konsekvenser for hele landskapsvernområdet. Vi foreslår derfor ikke dette i denne høringen.

Konsekvenser:

- Ved alternativ 1, utvidelse av Rondane nasjonalpark, vil tidspunktet for forbud mot slipp av hund i området rundt Spranget bli 1. mars, og ikke 1. april, som er ordinær båndtvang.
- Ved alternativ 2 vil det ikke bli noen endringer for slipp av hund.

Kiting og bruk av skiseil

Kiting er forbudt innenfor Rondane nasjonalpark gjennom gjeldende forvaltningsplan. Ved alternativ 1 vil denne aktiviteten også være forbudt i området rundt Spranget. Vi er kjent med at det har vært slik aktivitet i området rundt Spranget og at det kan oppstå konflikt med villrein. Vi foreslår derfor å tydeliggjøre forbudet direkte i forskriften. Det foreslås derfor et forbud mot kiting og bruk av skiseil også i alternativ 2 innenfor hele Frydalen landskapsvernområde.

Ved alternativ 2 vil forslaget innebære forbud mot kiting og bruk av skiseil innenfor et større område, altså dagens Frydalen landskapsvernområde. Vi vurderer konsekvensene av dette som relativt små ettersom området stort sett er skogkledt og lite egnet for kiting og bruk av skiseil.

Konsekvenser:

- For begge alternativer vil de foreslåtte forskriftsendringene innebære forbud mot kiting og bruk av skiseil. Dette vil påvirke de brukerne som benytter denne ferdselsformen.

Kjøring med hundespann og bruk av hest

Organisert ferdsel med hundespann og hest krever tillatelse i nasjonalparken. Dette er ikke regulert i landskapsvernområdet i dag. Når det gjelder uorganisert ferdsel med hundespann og hest er omfanget av dette lite kjent. Ettersom dette er ferdselsformer som i likhet med sykling kan gi rask og enkel forflytning inn i sårbare områder, foreslår vi et forbud mot hundespann, hestekjøretøy og ridning på strekningen mellom Reinsbommen og Rondvassbu for begge alternativene. For alternativ 2 foreslås samme forbud i området fra Reinsbommen til Spranget. Konsekvensene vil derfor bli de samme for begge alternativene.

Konsekvenser:

- For begge alternativer vil de foreslåtte forskriftsendringene innebære forbud mot kjøring med hundespann, hestekjøretøy og ridning. Dette vil påvirke de brukerne som benytter denne ferdselsformen.

Tilgang til områdene for ulike brukergrupper

Tjønnebakkvegen og parkeringsplassen på Spranget er sentrale for turismen til Rondvassbu. I tillegg har dette området gitt brede lag av befolkningen adgang til å oppleve og ha utsyn inn i fjellområder med svært høye landskaps- og opplevelsesverdier, et svært eksklusivt tilbud. Tilgangen til området betyr mye for lokalbefolkningen, og det er over år lagt ned stor innsats fra lokale for å tilrettelegge for allmennhetens tilgang til området. For barnefamilier, eldre og personer med funksjonsnedsettelse er området mye brukt som utgangspunkt for kortere turer og «hverdagsfriluftsliv» pga. enkel tilgjengelighet.

Konsekvenser:

- For begge alternativene innebærer forskriftsendringene et forbud mot motorferdsel og sykling på strekningen Reinsbommen-Rondvassbu. Dette vil begrense tilgangen til området for de brukerne som er avhengig av bil eller sykkel for å komme seg inn i fjellområdet. Graden av negativ påvirkning vil avhenge av om en får etablert andre muligheter ved Mysusæter for denne gruppen av besøkende. For øvrige brukergrupper vil ikke tilgangen til området endres, selv om en må gå noe lengre for å komme fram.

2.3. Rondvassbu

DNT-hytta Rondvassbu hadde ca. 10 000 overnattinger i 2025, både sommer og vinter. I tillegg er det mange dagsturgjester, og mange av disse kommer på sykkel. Driverne av DNT-hytta Rondvassbu driver sykkelutleie på Spranget. I 2025 ble det leid ut sykler til drøyt 6000 turer.

Konsekvenser:

- Begge alternativene innebærer forskriftsendringer som medfører forbud mot sykling inn til Rondvassbu, samt motorferdsel til Spranget. For driverne av Rondvassbu kan dette føre til færre dagsturgjester, ettersom hytta blir mindre tilgjengelig for mange pga. lengre inn- og

utmarsj. I tillegg vil forbudet føre til tapte inntekter fra sykkelutleie. Det er usikkert hvorvidt antall overnattingsgjester vil påvirkes av forbudene som foreslås.

2.4. Drift og vedlikehold av Tjønnbakkvegen

Den delen av Tjønnbakkvegen som omfattes av oppdraget eies av Statskog SF. Statskog eier også en strekning på ca. 300 m. fra Reinsbommen og ned mot Mysusæter. Derfra og ned til Mysusæter eies veien av flere ulike privatpersoner. Ifølge opplysninger fra Statskog SF har Sel fjellstyre bruksrett til den delen av Tjønnbakkvegen som eies av Statskog SF. Sel fjellstyre har inngått avtale om drift og vedlikehold med Tjønnbakkvegen SA. Tjønnbakkvegen SA har også ansvaret for drift og vedlikehold av vegstrekningen videre ned til Mysusæter, og eier betalingsbommen som står på Mysusæter. Det ble i sin tid gitt et kommunalt tilskudd for oppgradering av vegen, under forutsetning av at vegen skulle være åpen for allmennheten og at det skulle settes opp en betalingsbom. Tjønnbakkvegen SA har over år lagt ned en stor innsats for å tilrettelegge for ferdsel inn til Spranget. Bominntektene går til drift og vedlikehold av vegen.

Vegen fra Reinsbommen brøytes før åpning den 15. juni, for å unngå skader på vegen som følge av smeltevann og avrenning. Det er Tjønnbakkvegen SA som står for brøytingen.

Konsekvenser:

- Nedlegging av parkeringsplassen på Spranget vil føre til tapte bominntekter for Tjønnbakkvegen SA. Samtidig vil mindre trafikk på vegen kunne endre behovet for vedlikehold.

Statsforvalteren viser for øvrig til brev fra KLD til Sel kommune av 5. des 2025: *“Med vesentlig mindre trafikk og slitasje på veien, innebærer dette også en vesentlig endring i behovet for vedlikehold. Ut over dette er departementet kjent med problemstillingen og vil sørge for oppfølging av dette i dialog med veieierne og kommunen for å se på mulige løsninger”.*

2.5 Bygninger og anlegg

Det er ingen bygninger innenfor utredningsområdet. Det er heller ikke anlegg for energiforsyning/kraftproduksjon eller vassdrag.

Konsekvenser:

- I Rondane nasjonalpark er det ikke hjemmel for å kunne gi dispensasjon for nye bygninger, heller ikke til landbruksformål. I høringsalternativ 1 vil dette forbudet også bli gjeldende for området rundt Spranget.
- I alternativ 2 vil det være en åpning for forvaltningsmyndigheten i vernebestemmelsen for Frydalen LVO til å kunne gi tillatelse til: “Oppføring av nødvendige nye bygninger til jordbruks- og seterformål”. Opprettelse av biotopvern i Frydalen LVO kan innebære en strengere dispensasjonspraksis.

2.6. Andre forhold

Reiseliv, næringsliv og folks bevegelsesmønstre

Reiselivet er en viktig del av næringsgrunnlaget for Sel kommune. Tjønnebakkvegen og Spranget er en mye brukt innfallsport til Rondane. Otta er nærmeste tettsted. Det går buss mellom Otta, Mysusæter og Spranget. Nedleggelsen av Spranget kan få betydning for reiselivet i Sel kommune, ved at flere velger å benytte andre innfallsporter til Rondane. Tiltaket kan også føre til at flere benytter andre turstier/områder som også går inn i områder som er viktige for villrein. Dette må inngå i overvåkingen av tiltaket, og det må vurderes løpende om det også er behov for å iverksette tiltak i andre områder.

Stedsutvikling på Mysusæter og trafikkhåndtering

Nedleggelsen av parkeringsplassen på Spranget og stenging av vegen ved Reinsbommen kan føre til «villparkering» og trafikk-kaos på vegskuldre og lommer i området mellom Mysusæter og Reinsbommen. Det er allerede et opparbeidet parkeringsareal på Mysusæter (gnr/bnr 253/91), som også er et statlig sikret friluftsområde. Det er i utgangspunktet ønskelig at denne plassen benyttes, og det bør jobbes videre med en plan for trafikkhåndtering.

Beredskap

Forbudet mot motorferdsel er ikke til hinder for motorferdsel i forbindelse med blant annet militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvernvirksomhet. Dette gjelder både innenfor landskapsvernområdet og nasjonalparken, og vil fortsatt være gjeldende for begge alternativer.

Bruk av drone

Bruk av droner er forbudt i Rondane nasjonalpark, jf. verneforskriften § 3 pkt. 7.2. Ved alternativ 1 vil det derfor bli innført forbud mot bruk av droner i området rundt Spranget. Det foreligger retningslinjer for behandling av dispensasjonssøknader hos Nasjonalparkstyret. I Frydalen LVO er det ikke tilsvarende forbud, og vi forslår ikke å innføre dette ved alternativ 2 på nåværende tidspunkt.

2.7. Vurdering etter naturmangfoldloven

Samlet sett vil forslaget til endring av verneform og vernebestemmelser for begge alternativ føre til en positiv utvikling for fjelløkosystemene og villreinen som nøkkelart, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Det foreligger god og bred kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekter av vernet i denne saken vurderes å stå i et rimelig forhold til sakens karakter. Kravet i naturmangfoldloven § 8 om tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag anses oppfylt. Det vises til fagutredninger om overvåkingen av villreinstammen i Rondane. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken (§ 9).

Naturmangfoldloven § 10 setter krav om at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Strekningen Tjønnebakkvegen – Rondvassbu er et viktig trekkområde for villrein, en nøkkelart i fjelløkosystemet. Dette verneplanforslaget skal medvirke til at negative påvirkninger på trekket reduseres. En reduksjon av ferdselstrykket rundt Spranget vil være et tydelig bidrag, men det er viktig å understreke at det kan være summen av mange enkelttiltak som må til for at en negativ utvikling skal snus. Det kreves derfor fortsatt overvåking/kunnskapsinnhenting for å evaluere virkningen av dette konkrete tiltaket, og mht. å vurdere andre tiltak i villreinområdet.

De foreslåtte forskriftsendringene vil ha et høyere restriksjonsnivå og sikre sterkere styring av både motorferdsel og ferdsel i et viktig trekkområde for villreinen. Tiltaket vil bidra til en reduksjon av den negative påvirkningen menneskelig ferdsel har på fjelløkosystemet i Rondane der villreinen er en nøkkelart. Alternativ 1 med utvidelse av nasjonalparken, vil gi en bedre arrondering, der en større del av villreinens leve- og trekkområde er innenfor nasjonalparken. Landskapsøkologisk vil dette alternativet være å foretrekke, da de flatere fjellfly-områdene over tregrensen får samme verneform. Samtidig vil alternativ 2 gi villreinhensyn større vekt i hele Frydalen LVO.

§ 11 (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver) og § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder) anses ikke relevant i denne endringssaken.

3. INNSPILL TIL MELDING OM OPPSTART

Statsforvalteren mottok 27 høringsinnspill. Ni av innspillene var fra privatpersoner, fem fra grunneierlag/beitelag/veilag, seks fra ideelle lag/foreninger, og resten fra offentlige organer og politiske partier. Innspillene er i sin helhet vedlagt dette høringsforslaget.

Statsforvalterens oppdrag er å utrede to alternativer for endring av vernebestemmelser/verneform i området rundt Spranget, for å kunne regulere allmenn motorferdsel og annen ferdsel som ikke er ferdsel til fots, på strekningen fra Reinsbommen og inn til Rondvassbu. De innspillene som ikke gjelder Statsforvalterens oppdrag kommenteres ikke. Eksempler på innkomne innspill som ikke kommenteres er:

- utredning av andre faktorer som påvirker villreinens trekkruter
- ønske om utredning av flere alternativer for endring av vern/vernebestemmelser
- krav om bedre tilrettelegging og erstatning
- etterlysing av andre avbøtende tiltak
- etterlysning av plan for å hindre "villparkering" mellom Mysusæter og Reinsbommen
- generelle kommentarer om nedlegging av parkeringsplassen på Spranget og prosessen rundt tiltaksplanene for villrein.

Sju av innspillene fra privatpersoner inneholder generell motstand mot tiltakene, med bl.a. bekymring for mulighetene for friluftsliv, villparkering og bruk av veiene, ønske/krav om bedre tilrettelegging for friluftsliv og stedsutvikling på Mysusæter, og forslag om andre tiltak. Statsforvalteren kommenterer ikke dette, som beskrevet over. En privatperson støtter forslaget om reguleringer og restriksjoner, men har ingen preferanser for verneform. Et privat innspill støtter alternativ 1, men påpeker at det må gjøres unntak for gårdbrukere med beiterett og nødvendig ferdsel inn til Rondvassbu.

Sel kommune sin uttalelse inneholder ikke preferanse for valg av verneform, men påpeker manglende konsekvensutredning, brudd på saksbehandlingsregler, utredningsinstruks og at lokaldemokratiske vedtak blir tilsidesatt. Kommunen utarbeidet en lokal forskrift i 2025, med mål om å regulere ferdsel og parkering på Spranget på en bedre måte. Det bes om at dette alternativet for ferdselsregulering utredes på lik linje med nasjonalpark og biotopvern. Kommunen trekker også fram utfordringer med trafikkavvikling på Tjønnebakkvegen og Mysusæter.

Statsforvalterens kommentar: Nedlegging av parkeringsplassen og forbud mot sykling er nedfelt i tiltaksplanen for Rondane villreinområde, som er basert på et grundig kunnskapsgrunnlag og har vært på offentlig høring. Endringene i vernebestemmelser, som denne høringen omfatter, er ikke KUPliktig jf. forskrift om konsekvensutredninger. Saksbehandlingen følger av naturmangfoldloven kapittel 5, samt utredningsinstruksen. Oppdraget til Statsforvalteren er begrenset til utredning av de to alternativene med nasjonalpark og biotopvern. I møte den 5. februar 2026 ble kommunen oppfordret til å søke prosjektpenger for stedsutviklingen på Mysusæter og trafikkavvikling.

Innlandet fylkeskommune mener at biotopvern er mest aktuell verneform (alternativ 2), da det kan settes mer artsspesifikke vernebestemmelser for ivaretagelse av funksjonsområde, og man kan sette forbud mot ferdsel som forstyrrer villrein. Overnatting/teltslagning må forbys fra Reinsbommen til Rondvassbu.

Statsforvalterens kommentar: Forslaget om forbud mot telting ligger utenfor oppdraget, og krever nærmere utredning, herunder kartlegging av omfanget. Vi må derfor følge utviklingen nøye og vurdere behovet for å regulere telting i framtida.

Sel SV støtter alternativ 1, da nasjonalpark er en godt innarbeidet verneform, man unngår tre ulike verneformer, og gjør det mer oversiktlig for brukerne. Dette løser også utfordringer med aktiviteter som kiting og sykling, som er forbudt i nasjonalpark, men tillatt i landskapsvernområdet.

Rondane – Dovre Nasjonalparkstyre foreslår endringer i § 3 pkt. 5.2 i verneforskriften for Rondane nasjonalpark dersom tiltak 47 i tiltaksplanen gjennomføres. Endringen innebærer at kun tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av skoler, barnehager og ideelle lag/foreninger uten betaling skal være tillatt uten søknad. All organisert og/eller kommersiell turvirksomhet, inkludert turistforeninger, skal omfattes av ordinær søknadsplikt. Formålet er å sikre likebehandling av alle aktører og tilbydere av organisert ferdsel i nasjonalparken.

Statsforvalterens kommentar: Dette vurderes som et godt tiltak for å ha kontroll på og sikre likebehandling av alle aktører, men dette ligger utenfor oppdraget, og tas ikke med i høringen.

Villreinutvalget for Rondane Nord anbefaler (alternativ 1), da verneformen nasjonalpark er godt innarbeidet og akseptert, og man unngår flere ulike verneformer i samme område.

Støtter forbudet mot sykling og motorferdsel for å ivareta villrein, men påpeker at det må kunne gis romslige dispensasjoner i forbindelse med landbruk.

Statsforvalterens kommentar: Beitebrukere vil få mulighet til å drive som før.

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten ber om at hensyn til villreinen må ivaretas i verneplanprosessen.

Tjønnebakkvegen SA uttrykker bekymring for økt belastning på sårbare områder når vegen stenger ved Reinsbommen. Anbefaler å beholde dagens landskapsvernområde. Det påpekes også at stenging av vegen ved Reinsbommen vil få konsekvenser for trafikkavvikling, sikkerhet og bruksmønster i området.

Statsforvalterens kommentar: Effektene av de foreslåtte endringene må overvåkes, herunder om folks bevegelsesmønstre endres. Det ble holdt møte mellom bl.a. Tjønnebakkvegen SA, Miljødirektoratet og Statsforvalteren den 5. februar 2026, hvor bl.a. trafikkavvikling var tema. Behovet for flere møtepunkter vurderes løpende.

Veglaget Storulvegen har bom der Storulvegen tar av fra Tjønnebakkvegen i fellesskap med Veglaget Bergetjønna. Er bekymret for økt trafikk og kaotiske parkeringsforhold hvis biltrafikk stoppes ved Reinsbommen uten regulering fra Mysusæter. Ber om at biltrafikken fra Mysusæter til Reinsbommen reguleres, og at dette utredes i samarbeid med lokale veglag, Mysusæter Vel og Sel kommune. Ber Statsforvalteren initiere samarbeidsprosess. Regulering av trafikken må inngå i høringen av verneplanen.

Statsforvalterens kommentar: Innspillet tas til etterretning. Regulering av trafikken er ikke en del av denne utredningen, men Statsforvalteren har tatt initiativ til et dialogmøte med Tjønnebakkvegen SA, Sel kommune, Sel fjellstyre og Mysusæter Vel om dette.

Bergetjønna Veglag og Sameiet Bergetjønna påpeker manglende konsekvensutredning, og mener den kommunale trafikkplanen for Spranget må vurderes som et eget alternativ.

Statsforvalteren kommentar: Konsekvensene av de foreslåtte endringene utredes gjennom verneprosessen, og innspill til oppstart og høring vil være viktige for å belyse konsekvenser av de foreslåtte endringene.

Sel fjellstyre foretrekker en verneforskriftsendring for Frydalen landskapsvernområde framfor biotopvern. Verneprosessen kan påvirke lovfestede rettigheter til beite, jakt, fiske, næring, friluftsliv, ferdsel og tradisjonell bruk. Rettighetene må ikke svekkes/innskrenkes uten grundig vurdering og reell medvirkning fra berørte, samt konsekvensutredning, da det kan få økonomiske, sosiale og kulturelle negative effekter. Endringer i utfartsmønster kan øke press på villreinområder, og må vurderes særskilt. Forslag til forskrift etter friluftsloven § 15 som alternativ løsning for regulering av parkering og ferdsel må utarbeides og vurderes som eget alternativ (3). Fjellstyrets vedtak om bru over Ula (sak 20/23) må hensyntas i prosessen. Eiendomsrett til veien fra Tjønnebakkene til Spranget og gamle bruksretter må utredes. Fjellevens § 3 må ivaretas i verneprosessen. Fjellstyret ønsker en åpen og inkluderende prosess med grundig vurdering av lokale forhold og rettigheter.

Statsforvalterens kommentar: Det er usikkert hvilke lovfestede rettigheter det siktes til som man frykter kan bli svekket, og vi ber om innspill på dette i høringen.

Mysuset og Kampen beitelag representerer seks gårdbrukere med ca. 650 sauer og 75 storfe som beiter i Rondane-området i Sel kommune. Beitelaget foretrekker revisjon av verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde fremfor biotopvern etter naturmangfoldloven. Høringsgrunnlaget må tydeliggjøre hvilke unntak og bestemmelser som vil gjelde for beitenæringen. Ønsker møte med Statsforvalteren for å avklare restriksjoner ved de to alternativene og gi ytterligere innspill.

Statsforvalterens kommentar: Beitelaget vil bli invitert til et møte i høringsperioden.

Furusjøvegen SA uttrykker bekymring for hvilke konsekvenser dette kan få for eksisterende veg og veidrift, særlig om vinteren. Frykter at prosessen kan føre til strengere vern, utvidede vernesoner og nye begrensninger for drift, vedlikehold og bruk av Furusjøvegen, som er en etablert og lovlig infrastruktur. Behovet for at dokumentert, presist og etterprøvbart kunnskapsgrunnlag understrekes, og at konsekvensene for vei og veidrift utredes. Veieiere må involvert tett i videre arbeidet.

Statsforvalterens kommentar: Statsforvalteren imøteser innspill på konsekvenser for veg og vegdrift i høringen.

Naturvernforbundet anbefaler alternativ 1, da dette vil gi et mer helhetlig økosystemvern, sterkere juridisk grunnlag og bedre mulighet til å regulere ferdsel. Det gir tydelige rammer og reduserer risiko for uthuling gjennom dispensasjoner. Biotopvern har en svakere hjemmel for regulering, og kan gi fragmentert vern. Støtter foreslåtte ferdselsreguleringer/forbud.

Statsforvalterens kommentar: Innspillet tas til etterretning.

Otta idrettslag påpeker at områdene rundt Mysuset og Høvringen er viktige for folkehelse, særlig for lokalbefolkningen i Sel og hytteiere. Tiltak bør kun gjennomføres i perioder som er viktige for villrein, og ikke når det har liten betydning. Det er ingen forslag om å begrense merking eller

preparering av skiløyper utover dagens regler, og det bør presiseres og tydeliggjøres at «regulering av annen ferdsel» ikke gjelder skiløyper. Anbefaler alternativ 1, da nasjonalparkstatus er godt innarbeidet. Ingen hensikt med biotopvern som en 3. verneform.

Statsforvalterens kommentar: Det foreslås ikke endringer i muligheten for merking og preparering av skiløyper ved noen av alternativene, dette er beskrevet under konsekvenser for friluftslivet i kapittel 2.2.

Mysusæter vel støtter arbeidet for bedre villreinforhold og ønsker å være en konstruktiv samarbeidspartner. Forutsetter at parkering flyttes til Mysusæter, ser dette som en mulighet for stedsutvikling og kanalisering av ferdsel bort fra sårbare områder. Mener det er viktig at allmennhetens tilgang til fjellet ikke begrenses mer enn nødvendig; ønsker at skiløypen gjennom Glitterdalen og sykling på Tjønnbakkvegen opprettholdes. Ber om at vernemyndighetene tar hensyn til eierskap og regulering av Tjønnbakkvegen i prosessen. Støtter alternativ 1, da folk er vant til nasjonalparkens regler.

Statsforvalterens kommentar: Innspillet tas til etterretning. Velforeningen deltok i møte med bl.a. Miljødirektoratet og Statsforvalteren den 5. februar 2026.

La villreinen leva! ber om at fagkunnskap fra kvalitetsnormen for villrein og tiltaksplanens føringer legges til grunn, inkludert klare retningslinjer mot markedsføring av sårbare områder. Støtter alternativ 1, da nasjonalpark er en godt innarbeidet verneform med tydelige regler og etablert forvaltningspraksis, og man unngår 3 ulike verneformer. Ønsker sykkelforbud mellom Tjønnbakken og Rondvassbu for å redusere ferdsel og sikre ro i trekkutene.

Statsforvalterens kommentar: Innspillet tas til etterretning. Retningslinjer mot markedsføring ligger ikke innenfor Statsforvalterens oppdrag.

Bevar villreinen i Rondane støtter alternativ 1 fordi det er godt innarbeidet verneform og man unngår tre ulike verneformer. Ber om sykkelforbud mellom Tjønnbakken og Rondvassbu for å begrense ferdsel og legge til rette for reetablering av nord-sør-trekket for villrein.

DNT Oslo og omegn ber om at motorisert ferdsel for drift av Rondvassbu beholdes som i dagens regulering. Forbud mot sykling bør utredes grundig: konsekvenser for de som går toppturer, telting, antall besøkende, hvem som sykler, og effekter for villrein og Rondvassbu-drift. Ettersom forbudet har til hensikt å redusere folks muligheter for å drive fysiske aktivitet må betydningen for enkeltpersoner og samfunn utredes. Løsning for ny parkering og ferdselsmønster må avklares og kommuniseres.

Statsforvalterens kommentar: Motorferdsel i forbindelse med drift av Rondvassbu vil ivaretas i begge alternativene. Forslagene har ikke til hensikt å begrense folks fysiske aktivitet, men å beskytte og ivareta villreinen som er en nasjonal ansvarsart og oppført som nært truet på rødlista.

4. FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Forvaltning

Forslagene til forskriftsendringer innebærer ingen endringer i forvaltningsmyndighet.

Det er Rondane – Dovre nasjonalparkstyre som er forvaltningsmyndighet for Rondane nasjonalpark og Frydalen landskapsvernområde i dag, og som skal forvalte verneområdene i tråd med verneformålet. Verneforskriftene fastsetter forbudsbestemmelser, unntaksbestemmelser og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for verneområdene. Forvaltningsmyndigheten har i tillegg hjemmel til å gi dispensasjon fra vernebestemmelsene i naturmangfoldloven § 48.

Ved alternativ 1 vil hele veistrekningen fra Reinsbommen til Rondvassbu inngå i samme forskrift. Ved søknader om dispensasjoner til f.eks. ferdsel på veistrekningen vil søknaden behandles kun etter forskriften for Rondane nasjonalpark. Ved alternativ 2 vil søknader om f.eks. ferdsel på veistrekningen måtte behandles etter to forskrifter; fra Reinsbommen til Spranget etter verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde med biotopvern, og for strekningen fra Spranget til Rondvassbu etter forskriften for Rondane nasjonalpark.

Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Forslagene i dette høringsforslaget vil redusere ferdselen mellom Spranget og Rondvassbu ettersom motorferdsel og sykling foreslås forbudt. Dette kan få konsekvenser for omsetningen på Rondvassbu, og for bominntektene til Tjønnebakkvegen SA. Det vil også bli noe vanskeligere tilgjengelig for folk som er avhengig av sykkel og bil for å enkelt komme seg inn i dette konkrete fjellområdet. Det kan også få ringvirkninger for reiselivet i Sel kommune.

Betydning av villreinens leveområder med trekkveger er utfyllende beskrevet i tiltaksplanen.

Forslagene til endring av verneform og vernebestemmelser vil for begge alternativene øke mulighetene for at villreintrekket mellom nord og i Rondane kan gjenopprettes. Dette vil bidra til at villreinpopulasjonen i Rondane Nord kan få bedre tilgang til viktige funksjonsområder, og i mindre grad er delt i to delpopulasjoner.

Begge alternativene vil bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta villrein.

5. FORSLAG TIL FORSKRIFTEENDRINGER

Forslagene i alternativene som ligger inne i oppdraget innebærer at de to verneforskriftene som i dag regulerer strekningen fra Reinsbommen og helt inn til Rondvassbu må endres. Dette er *forskrift om verneplan for Rondane, vedlegg 1, vern av Rondane Nasjonalpark, Dovre, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebru, Folldal og Stor-Elvdal kommuner, Oppland og Hedmark av 2003* (forskrift for Rondane nasjonalpark) og *forskrift om verneplan for Rondane, vedlegg 5, vern av Frydalen landskapsvernområde, Sel, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner, Oppland av 2003* (forskrift for Frydalen LVO). Gjeldende forskrifter følger vedlagt.

Begge verneforskriftene har i dag villrein som en del av formålet. Vi foreslår at villreinens trekkveier tas inn verneformålene som et tillegg. For alternativ 1 har vi foreslått dette for Rondane nasjonalpark og for alternativ 2 foreslår vi en slik endring i formålet både for nasjonalparken og Frydalen LVO. Dette vil løfte betydningen av villreinens trekkpassasjer mellom typiske beite- (leve)områder. Det vil dermed gi en sterkere kobling mellom verneformålene i både nasjonalparken og landskapsvernområdet, og de reguleringer av motorferdsel og annen ferdsel som er aktuelt.

Hovedregelen i friluftsloven er at sykling og ridning kan skje uten grunneiers tillatelse på veg og sti og overalt på fjellet, når det skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet. Denne rettigheten vil innskrenkes ved begge alternativ. Statsforvalteren foreslår bestemmelser i begge alternativene som gjør at det ikke er tillatt med sykling, kjøring med hundespenn, hestekjøretøy og ridning på strekningen Reinsbommen og til Rondvassbu. Vi foreslår videre å forskriftsfeste forbudet mot bruk av kite og skiseil i verneforskriften for Rondane nasjonalpark. For alternativ 2 foreslår vi også et slikt forbud for Frydalen LVO.

I tillegg foreslås det, i tråd med oppdraget, å forby allmenn motorferdsel på strekningen fra Reinsbommen til Rondvassbu. I brev av 5. desember 2025 fra KLD til Sel kommune, skriver departementet at beiterettshavere vil få unntak fra forbudet mot allmenn motorisert ferdsel på strekningen fra Reinsbommen til Spranget. Det er derfor tatt inn unntaksbestemmelser vedrørende dette for begge alternativene.

De foreslåtte endringene i forskriftene for begge alternativ er skrevet med kursiv tekst.

Alternativ 1

For alternativ 1, utvidelse av Rondane nasjonalpark, vil hele forskriften for Rondane nasjonalpark gjøres gjeldende for området mellom Reinsbommen og inn til Spranghaugen i henhold til figur 1.

For alternativ 1 foreslår vi følgende endringer i forskrift for Rondane nasjonalpark:

Under § 1 om avgrensning endres arealet:

Nasjonalparken dekker et areal på 964,8 km².

Formålet med opprettelsen av Rondane nasjonalpark i § 2 foreslås endret i tredje kulepunkt til:

- ta vare på sentrale leveområder og trekkveier til villreinstammen i Rondane,

Det foreslås følgende to nye punkt under § 3 pkt. 5 om ferdsel:

5.8 *Sykling, kjøring med hundespann, hestekjøretøy og ridning er forbudt på strekningen fra Reinsbommen til Rondvassbu.*

5.9 *Kiting og bruk av skiseil er ikke tillatt.*

Det foreslås følgende nytt unntak fra forbudet mot motorferdsel under § 3 pkt. 6.2:

Bokstav d. Motorisert ferdsel i samband med beitebruk på veien fra Reinsbommen til Spranghaugen.

For Frydalen LVO vil alternativ 1 medføre at arealet reduseres, og bestemmelsene må tilpasses deretter.

Alternativ 2

For alternativ 2, opprettelse av biotopvern innenfor hele Frydalen LVO, foreslås følgende endringer i forskrift for Frydalen LVO:

Navnet på forskrift for Frydalen LVO endres til:

Forskrift om verneplan for Rondane, vedlegg 5, vern av Frydalen landskapsvernområde *med biotopvern*, Sel, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner, *Innlandet*.

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde i § 2 endres i andre kulepunkt til:

- ta vare på leveområder *og trekkveier* for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,

Det foreslås følgende to nye punkt under § 3 pkt. 4 om ferdsel:

- 4.1 *Sykling, kjøring med hundespann, hestekjøretøy og ridning på strekningen fra Reinsbommen til Spranghaugen er forbudt.*
- 4.2 *Kiting og bruk av skiseil er ikke tillatt.*

Det foreslås følgende endring i § 3 pkt. 5.2 bokstav e om unntak fra forbudet mot motorferdsel:

Motorferdsel *i forbindelse med beitebruk* på bilveien *fra bommen ved Måsåhusene* til Spranghaugen i perioden 15. juni til 1. november.

For alternativ 2 foreslås følgende endringer i forskrift for Rondane nasjonalpark:

Formålet med opprettelsen av Rondane nasjonalpark i § 2 foreslås endret i tredje kulepunkt til:

- ta vare på sentrale leveområder *og trekkveier* til villreinstammen i Rondane,

Det foreslås følgende to nye punkt under § 3 pkt. 5 om ferdsel:

- 5.8 *Sykling, kjøring med hundespann, hestekjøretøy og ridning er forbudt på strekningen Spranghaugen til Rondvassbu.*
- 5.9 *Kiting og bruk av skiseil er ikke tillatt.*

6. KILDER

Ein forbetra tilstand for villrein. Kvalitetsnorm for villrein, Meld. St. 18 (2023–2024).

Tiltaksplan for Rondane villreinområde, Klima- og miljødepartementet. 19.09.2025.

Utkast til forvaltningsplan for Rondane nasjonalpark, 25.11.2025.

Forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane (2009) med vedlegg.

NINA rapport 1013 *Villrein og ferdsel i Rondane – Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009–2014.* 2015.

NINA rapport 2682. *Fragmentering av Rondane villreinområde. En oppdatering av GPS-merkeprosjekt.* 2025.

Forskrift om ferdselsforbud mot sykling på landbruksveg i Frydalen, frå Fløtardammen til Per Gynt seterveg, Nord-Fron og Sør-Fron. (FOR-2018-09-13-2223).

7. VEDLEGG

Vedlegg 1. Forslag til vernekart

Alternativ 1

Alternativ 2

Vedlegg 2. Dagens verneforskrifter

Rondane nasjonalpark

Frydalen landskapsvernområde

Vedlegg 3. Høringsuttalelser samlet